

1013
ENSV Metsa- ja Paberitööstuse Ministeerium

VIRUMAA METSATÖÖSTUSKESKUS

Metsamaterjalide tehnilised tingimused

(GOSTID)

ARH

ENSV Metsa- ja Paberitööstuse Ministeerium

VIRUMAA METSATÖÖSTUSKESKUS

Metsamaterjalide
tehnilised tingimused

(GOSTID)

ARHIIVKOGU

2 ✓

50811

A-18133

Ümarmetsamaterjalide märgistamine, sorteerimine, ladumine, mõõtmine, arvestamine ja vastuvõtmine.

1. Käesolev standard määrab kindlaks okas- ja lehtpuu ümarmetsamaterjalide pikkade küttepuude märgistamise, ladumise, mõõtmise, arvestamise ja vastuvõtmise reeglid.
2. Kõik sortimendid jämedusega alates 10 sm kuuluvad kohustuslikule märgistamisele, väljaarvatud alla 2 m pikkused metsamaterjalid ja pikad küttepuud.
3. Märgistamisel kantakse peale:
 - a) märgid, mis tähistavad metsamaterjalide sortimenti, sorti ja läbimõõtu.
 - b) templid, mis näitavad Metsatööstuskeskust ja vastuvõtjat.
4. Märgistamist metsas ja vaheladudes tükeldamisel teostab materjalide vastuvõtja (meister, praaker-vastuvõtja).
5. Märgid kantakse ladvapoolele otsale vasaraga, peitliga, veekindla värviga, kuiva maa transpordil ka värvilise kriidiga.
6. Sortimendid märgitakse tingmärgiga:

Okas- ja lehtpuu saepalgid	Π
Palgid liiprite valmistamiseks, värtnapakud III	
Aviopalgid ja aviovineer	A
Laevaehituse palgid	У
Ehituspalgid	C
Palgid laeva pealisehitiste (rangot) jaoks ja suusa pakud	Л
Sillaehituse- ja rammipalgid	M
Elektriliini ja telefonipostid	Э
Kaevanduste toepuud, tünnilauapuud	P
Pakud ja notid vineeritööstusele	Г
Paberipuud, spetspakud	X
Tikupuud	Д
Laeva laepalgid	ΠУ
Aeru kuusk	ΠВ
7. Sordid märgitakse:

	I s.	II s.	III s.
a) vasaraga	1 ruut	2 ruutu	3 ruutu
b) peitliga õnarused 2—4 sm pikad, 1 sm sügav ja 1 sm lai			
	üks	kaks	kolm
c) värviga ümargused täpid läbimõõduga 1,5 sm			
	üks	kaks	kolm
d) värvilise kriidiga	1 c	2 c	3 c
- Sortimentidele, mis standardi kohaselt välja lastakse ühe sordilisena, sordi tingmärki ei kanta.
- Valiksordi saepalgid märgitakse ainult tähega „Π“.
8. Läbimõõtude tähistamiseks määratakse järgnevad tingmärgid:

Vasaraga, värviga
ja kriidiga. Peitliga.

Läbimõõt sm		Peitliga.
10, 20, 30, 40 jne.	0	X
11, 21, 31, 41 jne.	1	I
12, 22, 32, 42 jne.	2	II
13, 23, 33, 43 jne.	3	III
14, 24, 34, 44 jne.	4	IV
15, 25, 35, 45 jne.	5	V
16, 26, 36, 46 jne.	6	VI
17, 27, 37, 47 jne.	7	VII
18, 28, 38, 48 jne.	8	VIII
19, 29, 39, 49 jne.	9	IX

Okaspuud märgitakse ainult paaris sentimeetrites, parvetusmaterj. alla 14 sm ei märgita.

9. Sorteerimine:

Metsamaterjalid, mis väljaveetakse tarbija laoplatstile, raudtee jaamadesse sorteeritakse üleandja poolt sortimentide, sortide, puu liikide ja mõõtude järele. Toepuud sorteeritakse vastavalt gost 616—47 nõuetekohaselt, parberipuid kuusk ja mänd eraldi.

10. Ladumine:

Metsamaterjalid laotakse riitadesse kooritud tervest puidust aluspuudele. Riidaalune maa-ala peab olema rohust, prahist, laastudest, koortest ja lumest puhastatud, väljaarvatud lahtise parvetuse jaoks veetavate materjalide kohta, kus riida alused ainult lumest puhastada.

11. Riitade vahele peab jääma 0,75—1,0 mtr vaba maa-ala vahetähtsuseks.

12. Ruumimõõdus üleantavad metsamaterjalid kuni 2 mtr laotakse riitadesse jämedusele vaatamata pikkuste järgi vastavalt gostidele.

13. Ruumimõõdus üleantavate metsamaterjalide riitade pikkus peab olema fäites meetrites, kõrgusega 1,0—1,5 või 2 mtr, kusjuures ladumine peab olema tihe tüve- ja ladvaotsadega mõlemale poole tasandatud esiküljega. Kuivamise jaoks kõrguse ülemõõduks laduda 2 sm iga kõrguse meetri kohta.

14. Tarbija laoplatstil, raudteel ja lotjades edasisaadetavad üle 2 mtr pikkused metsamaterjalid laotakse riitadesse pikkuste ja jämeduste järele, kusjuures ühte riita võib laduda kuni nelja pürneva pikkusastmega, kuid mitte üle 1 mtr.

15. Igale üleslaotud riidale tuleb kinnitada tahvlikene, millel märgitakse veekindla värviga või piketeerimis pliatsiga riida number, maht, sortimendi nimetus, tükiarv, riida tihemahus.

16. Mõõõtmine ja arvestamine:

Metsamaterjalide jämedus mõõdetakse nende ladva otsast ilma kooreta suurima ja vähima läbimõõdu mõõtmise teel

võttes sellest keskmine. Üle 100 tk palkide koguse on lubatud piirduda ladva otsa ainult ühes suunas mõõtmise teel, paaris ehk paaritus sentimeetrites. Okaspuu mõõdetakse paaris sentim, väljaarvatud erisortimendid, kaevanduse toepuud, kuni 10 sm paberipuu, peenümarmaterjal ja telegrafipostid. Lehtpuu metsamaterjalide jämedus mõõdetakse täites sentimeetrites. Osad alla 0,5 sm arvesse ei võeta, 0,5 sm ja üle arvatakse lähimale täisarvule.

17. Ümarmaterjalide mahu arvestamisel pikkuse osasid, mis vähemad vastava gostiga määratud pikkuse astmest ja ülemõodus lubatavaid kõrvale kaldumisi arvesse ei võeta. Kui otsad ei ole lõigatud ristiteljele, siis mõõdetakse lühima pikkuse järele.
18. Metsamaterjalid, pikkusega kuni 2 mtr mõõdetakse ruumimõodus, üle 2 mtr gost 2708—44 järele.
19. Ruumimõõtude ümberarvestamiseks tihemahule (koort arvestamata) määratakse järgmine ümberarvestamised koefitsendid

Kuusk ja nulg	koorega 0,70	} poolpuhtaks kooritud	kooreta 0,77
Mänd	koorega 0,68		
Kask, haab, pärn	koorega 0,67		
Lehis	koorega 0,64		

Riitadesse laotud koorimata metsamaterjalide ruumimõodu ümberarvestamiseks tihemahule (koorega) määratakse koefitsendiks 0,74.

20. Vaeluste korral ladumistihedus määratakse kindlaks järgnevalt:

Prooviriida esikülje vastasnurkade vahele tõmmatakse kriidi, värvi või söega sirgjoon (diagonaal). Diagonaali pikkus mõõdetakse 1 sentimeetri täpsusega, kusjuures osasid alla 0,5 sm ei arvestata. Üle 0,5 sm aga arvestatakse täis sentimeetriks. Suhtpuidu ulatus (ilma õhuvaheta) diagonaaljoont mööda mõõdetakse täpsusega kuni 0,5 sm, kusjuures osasid alla 0,3 sm arvesse ei võeta, üle selle aga loetakse võrdseks 0,5 sm. Täissentimeetriteks ümardatud puhtpuidu ulatuse jagamise teel diagonaali pikkusele saadakse ladumise tihedus sajandikkudes osades.

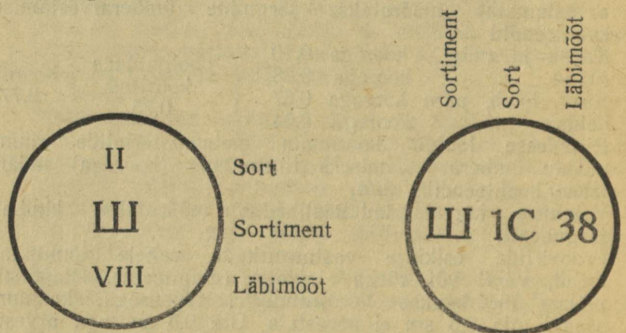
21. Mahu arvestamisel riida kõrgus tehakse iga meetri tagant mõõdetud kõrguste summa jagamisega mõõtmiste arvule, kusjuures aluspind ega kuivamise ülemõotu arvesse ei võeta.

Vastuvõtmine:

22. Metsamaterjalide kvaliteeti ja mõõdud tehakse kindlaks
22. Metsamaterjalide kvaliteeti ja mõõdud tehakse kindlaks ühe kaupa või proovide võtmise teel. Erisortimentidel ühekaupa, kuid teised proovivõtmise teel.
32. Metsamaterjalide vastuvõtmisel tehakse kindlaks nende tehniline seisund ja võrreldakse nendes esinevate viga-

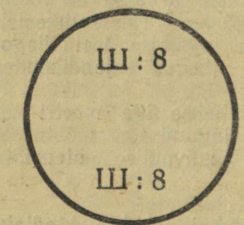
- suste ja töötlemise defektide ulatust vastavate standardi normidega.
24. Proovid võetakse vastuvõtja äranägemise järele kuni 10%, ulatuses üleantavast kogusest. Juhul, kui võetud proovide hulgas leidub 3% metsamaterjale, mis ei vasta neile ülesseatud nõuetele, võetakse kahekordne proov vaatluse kordamiseks. Kui ka teistkordsel vaatlusel esineb 3% metsamaterjale, mis ei vasta neile seatud nõuetele, või kogus uueks vastuvõtmiseks esitada alles peale ümbersorteerimist, võib siis vastuvõtmisele tulla ühekaupa.
 25. Metsamaterjalid loetakse vastuvõetuks peale poolte poolt üleandmise — vastuvõtmise aktile allakirjutamist.
 26. Puidu vastuvõtmine parvetusele teostub vastavalt NSVL Metsatööstuse Ministri juhendile puidu parvetusele vastuvõtmise kohta.

Märgistamise näide

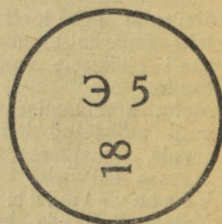

Peitliga märgistamine

Kriidiga märgistamine

Vasaraga või värviga märgistamine

Tembeldamise näide
 3=ENSV MTM
 5 Virumaa MTK
 18 praaker vastuvõtja number

Saepalgid okaspuust.

Puuliik: kuusk, mänd, lehis, seeder, nulg

Pikkus: lühikesed 2—3,75 mtr

keskmise 4,0—6,5 mtr.

pikad 6,75—15,0 m.

astme vahedega 0,25 m.

ülemõõduga 5—10 sm; liiprid 2,75 m ja kordsed

Jämedus: 14 sm ja enam, astme vahedega 2 sm

liipri pakud alates 24 sm.

Sordid: valik, 1 ja 2.

	Valik sort	1. sort	2. sort
Øksad kõvad kokkukasvand	10—25 m/m 1 tk ühe jooksvameetri kohta	30—60 m/m 4 tk.	Lubatud
Oksad pehkinud ja tubaka	10—15 m/m 1 tk. ühe jooksva meetri kohta	20—45 m/m 4 tk	40—60 m/m 5 tk.
Jäme võsnuud (võõ- raspoeg)	Ei lubata		Lubatud
Sisemine punetus	1/2 otsa läbimõõdust kui kõvadus on võrdne kõrval terve puiduga	L u b a t a k s e 1/2	Lubatud
Malts puidu punetus	Ei lubata	Lubatakse 1/10 läbim.	Lubatakse
Sisemine mädanik	Ei lubata	Lubatakse 1/4 läbimõõd.	Sõelmädanik 1/2 ja pehme mädanik 1/3 läbimõõdust
Malts puidu mädanik	Ei lubata	Lubatakse 1/10 läbim.	Lubatakse
Väline pehme mäda	Ei lubata	Ei lubata	1/5 läbim. Ei lubata
Malts puidu pruu- nistus	Ei lubata	Ei lubata	Lubatakse
Tõugu vigastused	Ei lubata	Lubatakse	Luhatakse
Lõhed (ring, kõlma ja kuivamise)	Lubatakse 1/5 läbimõõd.	Lubatakse pealispinnal Lubatakse 1/3 läbim.	Lubatakse
Kõverus	10%	1,50%	2%
Õnalad tüves	Lubatakse 1/10 läbim.	Lubatakse 1/10 läbim.	Lubatud

	Valik sort	1. sort	2. sort
Keerdkasv	Lubatakse 1/3 läbim. ühe jooksu	Lubatakse 1/2 läbim. meetri kohta	Lubatud
Kahekordne süda	Ei lubata	Lubatakse 1/5 läbim.	Lubatud
Vaigu vähk	Ei lubata	Lubatud 1 mtr. pikkus.	Lubatud 1/2 palgi pikkus.
Kuivkülgus	Ei lubata	Lubatakse sügavusega 1/10 palgi läbimõõdust	Lubatakse
Tõrvas laigud ja labad	1/10	L u b a t a k s e 1/10	1/5 l ä b i m õ õ d u s t

Valmistatakse koorimatult, kooritakse 1-st maist
kuni 1-se septembrini.

Markeeritakse tähega „П“

G O S T 468—49

Ehituspalgid okaspuust.

Puuliik: mänd, kuusk, lehis, nulg ja seeder

Pikkus: 4—17 m vahedega 0,25 m
ülemõõt 5—10 sm ± 2—5 sm

Jämedus: 12 sm ja enam astme vahedega 2 sm

Sordid: 1., 2. ja 3.

Markeeritakse tähega «С»

Vigastuste nimetus	1. sort	2. sort	3. sort
Oksad igasugused pealepehkind ja tubaka okste	1/4	Lubatakse 1/3 ladva läbimõõdust	Lubatakse
Pehkind ja mädad oksad	Ei lubata	Lubatakse	
Tubakaoksad	Ei lubata	Lubatakse arvult 1 tk. 2 jm. kohta kuni 1/5 ladva mõõ- dust	

Vigastuste nimetus	1. sort	2. sort	3. sort
Jämevõtsund (võõras-pöeg)	Ei lubata		Lubatakse
Mäda igasugune ka väline punetus	E i o l e l u b a t u d		
Sinetus	Lubatakse sügavuaega kuni 1/10 läbimõõdust		Lubatakse
Kohvi pruun	Ei lubata		Lubatakse
Tõugu augud	Lubatakse ainult punpinnasel		Lubatakse ainult 3 käiku 1 jm. kohta
Lõhed, külma ja kuivsus jne.	Lubatakse sügavusega 1/4 1/3 läbimõõdust ja 1/3 1/2 palgi pikkusost		Lubatakse
Ringlõhed täielised	1/10	L u b a t a k s e 1/4 1/2	l a d v a l ä b i m õ õ d u s t
Ringlõhed osalised	1/3 1/4	L u b a t a k s e 1/2 3/4	r a a d i u s e p i k k u s e l t 1/2
Kõverus ühekülgne mitmekülgne	10/0	L u b a t a k s e 10/0	20/0 Lubatakse 1—20/0
Sisseraided ja tahud	1/20	L u b a t a k s e 1/20	1/10 p a l g i l ä b i m õ õ d u s t
Kuivkülgsus ja sissekasv	1/10	L u b a t a k s e 1/6	l ä b i m õ õ d u s t j a p i k k u s e l t 1 mtr. 2 mtr.
Vaiguvähk	Ei lubata	Lubatakse ringilt 1/3 ja pikkuselt 03 mtr.	3/4 05 mtr.

Vigastuse nimetus	1. sort	2. sort	3. sort
Keerdkasv	Lubatakse 1 jm. kohta 1/3	2,3	Lubatakse
	ladva läbidöödust kuid mitte rohkem kui 8 sm.	12 sm.	
Lüli	L u b a t a k s e		

Postid kooritakse. Palgid sildade jaoks kooritakse.
Kõik teised materjalid kooritakse 1-st maist 1-se sept.

Sortide jaotus.

	Sort	Läbimõõt	Pikkus
Palgid raugondiks	1.	8 ja +	4—17 m
Palgid vaiadeks	1.	18 +	6,5—8,5 m.
Ehitus- ja sillaehitus- palgid	1., 2. ja 3.	12 +	4—9 m.
Laevaehituspalgid	1. ja 2.	18 +	4—15 m.
Telefonipostid	2. 3.	14—24 18—24	6,5; 7,5; 8,5; 9,5 11 ja 13 m.
Elektriliini postid ja toed	2. ja 3.	14—26 16—26	4-9 vah. 0,5m. 11 ja 13 m.
Peenümmarmaterjal	2. ja 3.	8—11	3—9 m.
Latid	ilma sordita	3—7	3—9 m.

GOST 1015—41

Männi aviopakud.

Puuliik: mänd

Pikkus: 2 mtr. ja enam astme vahedega 0,1 mtr.

Jämedus: 25 sm ja enam. Pikemad pakud võivad olla peenemad nii et —2 mtr. pikkusel avio osal jämedus oleks 25 sm.

Sordid 1. ja 2. sort. 1. sorti kuuluvad pakud mille aviotsioon on üle 3/4 otsa pindalast; 2. sorti 1/2—3/4. Aviotsiooni vähim laius 4 sm.

Aasta ringide arv ühes sm 3—25

Vesikiht punetamine, ringlõhed, kõva pruun mäda	On lubatud paku keskosa ületamata aviotsooni
Mäda	Lubatud südamises 1/5 läbimõõdust
Tõrvastanud kohad, tahud, sissekasvud, lahtised vigastus ribad ja karrid	Lubatakse sügavusega 2 sm
Keerd kasv	Lubatud kuni 8 sm jm. kohta
Lüli ja punapuit	Lubatud 1/20 aviotsooni paksusest
Kõverus ühepoolne	Lubatud 2 sm ühe jooksva mrt. kohta
Onalad tüves	Lubatud tüveosas kuni 35 sm, jämedatel 5 sm ja jämedamatel kuni 8 sm
Rebitud koor	Lubatud kuni 0,5 sm sügavused ja üksikud sinetus laigud
Kinnine sissekasv	Lubatud aviotsoonis 1,5 sm sügavused üks sissekasvot-sa kohta
Koonelisis	Lubatud kuni 2 sm ühe jmtr. kohta
Igasugused oksad ja muhud Tuule ja päikese lõhed	Ei lubata aviotsooni osas Lubatud 3 mtr. pikad 5 sm sügavused, üle 3 mtr pikakadel kuni 10 sm sügav.
Värvi veod	Lubatud täppidena kui ei ole tekkinud seente tegevuse tagajärjel

Markeeritakse tähega „A“

Kõvast lehtpüüst saepakud.

Puuliik: tamm, saar, pöök, kask vaher ja valgepöök

Pikkus: 1,0—6,5 mtr. astme vahedega 01 mtr
ülemõõduga 3—7 sm.

Jämedus: 14 sm ja enam. Astme vahedega 1 sm.

Sordid: 1., 2. ja 3. sort.

Vigastuste nimetus	1. sort	2. sort	3. sort
Oksad kõvad	Kuni 24 sm. jämedad pakud		
Kokku kasvanud ja pehkinud	20—30 m/m	30—50 m/m	40—70 m/m
	üle 24 sm. jämedad pakud		
	40 m/m	60 m/m	80 m/m
	2 tk.	3 tk.	4 tk.
	ühe jooksva mtr. kohta		
Tubaka oksad	Ei lubata	10—40 m/m 1 tk. ühe jooksva mtr. kohta	15—50 m/m 2 tk.
Jäme võsund	Ei lubata		
Sisemine punetus	1/3	1/2	Lubatud Lubatud
	läbimõõdust		
Sisemine mäda	Ei ubata	Lubatud	läbimõõdust
		1/3	1/2
Väline pehme mäda ja marmorsus ning kaksik süda	E i o l e l u b a t a v		
Malts puidu mädanik	Ei ole luba- tav	Lubatakse otsa läbi- mõõdust	1/4
		1/5	Pealispinualine
		1/10	1/5
Sinetus	Ei lubata	On lubatud 1/10 läbi- mõõdust	On lubatav
Hallitused ja kee- milised värvused	O n l u b a t u d		
Tõugu käigud	Ei lubata	On lubatud pinnapeal- sed	On lubatud kuni 10 auku 1 jm. kohta
Kuivamise ringid ja külma lõhed	L u b a t a k s e k e s k o s a s	1/5	1/2
	l ä b i m õ õ d u s t		

Vigastuse nimetus	1. sort	2. sort	3. sort
Kõverus		L u b a t u d	
ühekülgne	1,5%	3%	5%
mitmekülgne	0,5%	1,5%	2;5%
Õnalad		On lubatud	Lubatud
	1/10	1/5 läbimõõdus	
Keerdkasv		On lubatud	Lubatud
	1/3	1/2 läbimõõdus 1 jm. kohta	
Kuivkülgus	Ei lubata	Lubatud	Lubatud
		1/10 läbim.	
Sisseraided ja lahad		L u b a t u d	
	1/10	1/10	1/3
		l ä b i m õ õ d u s t	

Markeeritakse tähega „П“

GOST 1014—48

Kasepakud ja notid liimitud vineeri väljatöötamiseks

Puuliiik: kask

Pikkus: 1,3; 1,6; 1,9; 2,2; 2,3; 2,6 ja 3,2 mtr.
ülemõõduga notid 2—3 sm ja
pakud 3 sm iga noti kohta.

Jämedus: 18 sm ja enam 1 sm astme vahedega
16 sm võib olla 5% kogusest

Sordid: 1., 2. ja 3 sort

Märke: Pakkudel peab olema vineeri tsoon
4 sm laiselt.

Puidu vigastused	1. sort	2. sort	3. sort
Oksad kokkukasvanud	Lubatud		
kõvad ja osaliselt kokkukasvanud kõvad	kuni 10 m/m	10—30 m/m	
	4 tk.	6 tk.	Lubatakse
	ühe jooksva mtr. kohta		
Oksad: tubaka ju pehkinud	Ei lubata	Lubatakse	Lubatakse
		10—20 m/m	
		2 tk. 1 j. mtr. paku kohta	

Puidu vigastused	1. sort	2. sort	3. sort
Oksad väljakasvauud ja muhud	Lubatakse 5—10 sm.	10—30 sm. pikkusega	Lubatakse
Keemilised värvused sügav oranž värv	L u b a t a k s e		
Väär lüli puit	Lubatakse paku ja noti keskosas vineeri tsooni puutumata	Lubatakse	
Sisemine mädanik (sõel) ja pehme	Lubatakse väljaspool vineeritsooni kuni 1/3 ladva läbimõõdust		
Sinetus	Lubatakse sügavusega otsas kuui 1 sm.	Lubatakse täppide näol	Lubatakse
Malts puidu mädanik	Ei lubata		Lubatakse
Väline pehme mäda ja marmoorsus	E i l u b a t a		
Tõugu augud	Ei lubata	Lubatakse pinnapealsed	
Lõhed sisemised piki	Lubatakse keskosas väljaspool vinceritsooni		
Lõhed ring	Lubatakse keskosas kuni 1/3 läbimõõdust		
Külma lõhed	L a h t i n e e i l u b a t a		
	Sissekasvanud väljaspool vineeritsooni	Lubatakse	Lubatakse
Kuivamise lõhed	Lubatakse pikkusega nottidel		
	2 sm.	5 sm.	7 sm.
	p a k k u d e l		
	5 sm.	10 sm.	10 sm.
	l a d v a l ä b i m õ õ d u s t		
Kõverus ühekülgne	10%	kuni 22 sm.	10%
		„ 26 sm.	20%
		üle 26 sm.	30%
„ mitmekülgne	Ei lubata	Lubatakse 1/2 ühekülgse kõveruse normist	
Õnalad	Lubatakse sügavusega mitte rohkem tüvi ja ladva läbimõõdu vahe		

Puidu vigastused	1. sort	2. sort	3. sort
Tüvekus, keerdkasv	L u b a t a k s e		
Kahekordne süda	Lubatakse väljaspool vineeritsooni	L u b a t a k s e	
Võõraspoeg	E i l u b a t a		
Koore rebestused	Ei lubata	L u b a t a k s e 10 ⁰ % partiist	
Sisseraided, lahad, sissekasv ja kuiv- külgsus	Ei lubata	Lubatakse sügavusega 1/20	1/10 lähimõödust

Valmistatakse koorimatult.
Markeeritakse tähega „Г“.

GOST 616—47

Toepuud söö- ja mäetööstusele.

Puuliik: mänd, kuusk, lehtmänd, seeder ja nulg
Pikkus: Tabelis nr. 1 ja 2 kõrvalkaldumisega ± 2 sm
Jämedus: Tabelis nr. 1 ja 2
Tabelid: Nr. 1 söetööstuse jaoks
Nr. 2 Mäetööstuse jaoks
Sordid: Ei ole

Vigastuse nimetus	Lubatavad normid
Tubaka oksad ja mädanik: sõel mädanik väline ja si- semine pehme mädanik, malts puidu punetus tõugu käigud ja sisseraided.	Ei ole lubatud
Siseminepunetus	Lubatud kuni 2,2 mtr. pik. toepuudel, kui tema kõva- dus on võrdne ümbritsevast tervest puitust.
Kõverus	Lubatud kuni 25 sm. jäme- datel 1%, üle 25 sm jä- medatel 2%.
Kõverus mitmekülgne	Lubatud 1%
Kuivamis lõhed	Lubatud pinnasel ja otstes kuni 1/3 otsa lähimõödust.
Ringlõhed	Lubatud rõnga lähimõõt 1/4 otsa lähimõödust. Osaline ringlõhe 1/2 otsa lähimõö- dust

Lisa: sortimentide tabel
Toepuud kooritakse poolpuhtaks

Markeeritakse tähega «P»

Toepuude mõõdud söetööstuse jaoks.

Tabel 1.

Pikkus mtr.	L a d v a l ä b i m õ ö t s m.									
0,5	7-9	9-11	—	—	—	—	—	—	—	—
0,6	7-9	9-11	—	—	—	—	—	—	—	—
0,7	7-9	9-11	—	—	—	—	—	—	—	—
0,8	7-9	9-11	11-13	—	—	—	—	—	—	—
0,9	—	9-11	11-13	—	—	—	—	—	—	—
1,0	—	9-11	11-13	—	—	—	—	—	—	—
1,1	—	9-11	11-13	—	—	—	—	—	—	—
1,2	—	9-11	11-13	—	—	—	—	—	—	—
1,4	—	—	11-13	13-15	—	—	—	—	—	—
1,5	—	—	11-13	13-15	15-17	—	—	—	—	—
1,6	—	—	11-13	13-15	15-17	—	—	—	—	—
1,8	—	—	11-13	13-15	15-17	—	—	—	—	—
2,0	—	—	—	13-15	15-17	—	—	—	—	—
2,1	—	—	—	13-15	15-17	—	—	—	—	—
2,2	—	—	—	13-15	15-17	17-19	—	—	—	—
2,3	—	—	—	—	15-17	17-19	—	—	—	—
2,4	—	—	—	—	15-17	17-19	—	—	—	—
2,5	—	—	—	—	15-17	17-19	19-21	—	—	—
2,6	—	—	—	—	—	17-19	19-21	—	—	—
2,8	—	—	—	—	—	17-19	19-21	—	—	—
3,0	—	—	—	—	—	17-19	19-21	21-23	—	—
3,2	—	—	—	—	—	17-19	19-21	21-23	—	—
3,5	—	—	—	—	—	—	19-21	21-23	—	—
4,0	—	—	—	—	—	—	19-21	21-23	—	—
4,5	—	—	—	—	—	—	19-21	21-23	23-25	25-27
5,0	—	—	—	—	—	—	19-21	21-23	23-25	25-27
5,5	—	—	—	—	—	—	—	21-23	23-25	25-27
6,5	—	—	—	—	—	—	—	21-23	23-25	25-27

Toejuude mõõted mēetōōstuse jaoks.

Tabel 2

Pikkus m.	Ladva läbimõõd sm-tes													
1,0	11-13	13-15	15-17	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1,1	11-13	13-15	15-17	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1,2	11-13	13-15	15-17	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1,3	11-13	13-15	15-17	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1,4	—	13-15	15-17	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1,5	—	13-15	15-17	17-19	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1,6	—	—	15-17	17-19	19-21	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1,7	—	13-15	15-17	17-19	19-21	21-23	23-25	25-27	27-29	—	—	—	—	—
1,8	—	—	15-17	17-19	19-21	21-23	23-25	25-27	27-29	—	—	—	—	—
1,9	—	—	15-17	17-19	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2,0	—	—	15-17	17-19	19-21	21-23	23-25	25-27	27-29	—	—	—	—	—
2,1	—	13-15	15-17	17-19	19-21	21-23	23-25	25-27	27-29	29-31	31-33	33-35	35-37	37-39
2,2	—	—	15-17	17-19	19-21	21-23	23-25	25-27	27-29	29-31	31-33	33-35	35-37	37-39
2,3	—	13-15	15-17	17-19	19-21	21-23	23-25	25-27	27-29	29-31	31-33	33-35	35-37	37-39
2,4	—	—	—	17-19	19-21	21-23	23-25	—	—	—	—	—	—	—
2,5	—	13-15	15-17	17-19	19-21	21-23	23-25	25-27	27-29	29-31	31-33	33-35	35-37	37-39
2,6	—	—	—	17-19	19-21	21-23	23-25	—	—	—	—	—	—	—
2,7	—	—	15-17	17-19	19-21	21-23	23-25	—	—	—	—	—	—	—
2,8	—	—	—	17-19	19-21	21-23	23-25	—	—	29-31	—	33-35	—	—
2,9	—	—	—	17-19	19-21	21-23	23-25	—	—	—	—	—	—	—
3,0	—	—	—	17-19	19-21	21-23	23-25	—	—	—	—	—	—	—
3,1	—	—	—	17-19	19-21	21-23	23-25	—	—	—	—	—	—	—
3,2	—	—	—	—	19-21	21-23	23-25	—	—	—	—	—	—	—
3,3	—	—	—	—	19-21	21-23	23-25	25-27	27-29	29-31	31-33	33-35	35-37	37-39
3,4	—	—	—	—	19-21	21-23	23-25	—	—	—	—	—	—	—
3,5	—	—	—	17-19	19-21	21-23	23-25	25-27	—	—	—	—	—	—
3,6	—	—	—	17-19	19-21	21-23	23-25	—	—	—	—	—	—	—
3,8	—	—	—	17-19	19-21	21-23	23-25	25-27	—	—	—	—	—	—
3,9	—	—	—	17-19	19-21	21-23	23-25	—	—	—	—	—	—	—
4,0	—	—	—	17-19	19-21	21-23	23-25	25-27	—	—	—	—	—	—
4,2	—	—	—	—	—	21-23	23-25	25-27	—	—	—	—	—	—
4,5	—	—	—	—	—	21-23	23-25	25-27	—	—	—	—	—	—

17

EXHIB. ONLY. 1915

Paberi- ja sulfaatpuud.

Puuliik: kuusk, mänd ja haab 1,00; 1,07; 1,10; 1,20;
1,25; 2,00; 2,20; 2,30; 2,50; 3,00 mtr. kõrval-
kaldumisega \pm 2 sm

Jämedus: 8—25 sm kooritud kui ka koorimata.

Sortide järele: 1. ja 2. sort

Vigastuste nimetus	1. sort	2. sort
Mäda (sõel ja pehme) ja õõs	E i o l e l u b a t u d	
Tõrvas laik ja tõrvas vähk	Lubatud pool puhtaks koori- tud 3 m/m sü- gavuseni. Männi puitul lubatud	Lubatud
Lüli	L u b a t u d	
	1/4	1/2
	l a d v a m õ õ d u s t	
Punetus	Lubatud puidu pealispinnal	Lubatud kui ei ole mõda tun- nuseid
	Männipuidul lubatud	
Kõveru	Ühe poolne mitte rohkem kui 2 ⁰ / ₀	2 ⁰ / ₀
Hallitus	Lubatakse ainult pealispinnal	
Sissekasvud	Ei ole lubatud	Lubatud pool puhtaks koori- tud 4 m/m sü- gavuseni. Männi puidul lubatud
Sinetus	Lubatud puidu pealispinnal	Lubatud
Oksad terved	L u b a t u d	
Kokkukasvanud ja välja langevad	20 m/m—30 m/m 5 tk.	20 m/m—35 m/m meetri kohta 5 tk.
Oksad pehkinud	Ei ole lubatud	Lubatud 2 sm. sügavuseni
Oksad: sarv, mustad tubaka ja jäme võsundid	E i o l e l u b a t u d	
Tõugu augud	Ei ole lubatud	Lubatud

Märge: Paberipuud kuusk, sulfaatpuud mänd, haab
Markeeritakse tähega «X»

Pikamõõdulised palgid puulaevade ehituseks.

Puuliik: mänd, kuusk

Pikkus: 8—14 mtr. astme vahedega 0,5 mtr. üle-
mõõduga 5—10 sm kõrval kaldumisega 1/10
diameetrist.Jämedus: 8—11,5 mtr. =22—36 sm
12—13,5 mtr. =24—32 sm
14 mtr. =26—30 sm

Sordid: valik ja 1. sort

Vigasus	Valik sort	1. sort
Oksad kokkukasvanud, kõvad	Lubatud 10—25 m/m 1jm. kohta 1 tk.	Lubatud 30—60 m/m 4 tk. 1 jmtr. kohta
Oksad osaliselt kokkukasvanud ja pehkinud	Lubatud 10—15 m/m. 1 tk. 1 jmtr. kohta	Lubatud 20 45 m/m 4 tk. 1 jmtr. kohta
Tubaka oksad	Ei ole lubatud	Lubatud kuni 2 sm. sügavuseni
Jämevõsund (võoraspoeg) Sisemine punetus	Ei ole lubatud Lubatakse keskosas 1/2	1/2 palgi läbimõõdust ehk täppide näol 1/4 raadiuselt
Malts puidu punetus ja mädanik	Ei lubata	Lubatakse pealispinnal 1/20 läbimõõdust
Sisemine mäda, sõelmädanik, pehmemädanik, välimine pehme mäda või kohvi pruun Sinetus	Ei ole lubatud	Lubatakse pealispinnal
Tõugu augud	1 sm Ei lubata	1/5 läbimõõdust Lubatakse puupinnalised
Lõhed kuivamise, sisemised pikilõhed, ringlõhed, külmalõhed ja sissekasv	Lubatakse igasugused lõhed südamikuga osas ulatusega otsa pinnal 1/5	1/3

Vigamus	Valik sort	1. sort
Kõverus	Lubatakse ühekülgne 10% 1,50%	Mitmekülgne ei ole lubatud
Onalad	Lubatud sügavusega 1/10 1/10	tüve läbimõõdust
Keerdkasv	Lubatud 1/3	Lubatud 1/2 ladvaläbimõõdust ühe jooksva mtr. kohta
Kahekordne süda	Ei lubata	Lubatakse 1/5 läbimõõdust
Tõrvavähk	Ei lubata	Lubatakse 1 m pikkusest
Kuivkülgsus	Ei lubata	Lubatakse sü- gavusega 1/10 läbimõõdust
Tõrva laigud ja lahad	Lubatakse 1/10 läbimõõ- dnst	Lubatakse 1/10 läbimõõ- dnst Tõrva laiud lubatud määra- matult

Markeeritakse tähega „V“

GOST 354—41

Haavapakud tuletikutõöstusele.

Puuliik: haab, pärn

Pikkus: 061; 067; 077; 081; koondpikkustes kuni 3,0
mtr. üle 3,0 mtr 0,1 mtr. astme vahedega.
Ülemõõt 4—6 sm kõrvale kaldumine \pm 2 sm

Jämedus: 16 sm ja enam (16—18 sm võib olla 20%)

Sordid: 1. ja 2. sort

Valmistatakse septembrist märtsini, parveta-
tavaid igal ajal

Koefitsent: nottidel 0,61—0,81 mtr. = 0,75
pakkudel 1,25—2,0 mtr. = 0,73

Vigastuste nimetus	1. sort	2. sort
Kirjumädanik ja kōdunemine	1/3	1/2
tūve osal		ladva lōbimōōdust
kuid mitte üle	12 sm.	16 sm.
terve vāli skihipaksus	1/3	1/4
		ladva lābimōōdust
Malts puidu mādanicu tēpide diameetrite summa on lubatud mitte üle	25 m/m	50 m/m
Oōnes sūda lubatud	1/5	2/5
		ladva lābimōōdust
kuid mitte üle	10 sm.	12 sm.
Keerdkasv lubatud 1 jm. kohta	1/6	1/5
		ladva lābimōōdust
Kōverus lubatud 1 jm. kohta		
pakud kuni 22 sm jāmedusega	2%	3%
pakud üle 22 sm jāmeduse	2%	5%
Sisemised piki ja tuule lōhed on lubatud	1/6	1/4
		ladva lābimōōdust
Kūlmalōhed ja sissekasvanud koor lubatud ladva lābimōōdust	1/10	1/8
Seesmine kūlmalōhe	Ei lubata	Lubatud 1/4
Ringlōhed tūve osal lubatud	1/8	1/2
		ladva lābimōōdust
Osaline ringlōhe pikkus on lubatud	1/3	1/2
		ladva lābimōōdust
Tulekuivsus, jalal kuivamine, kuivkūlgnes ja laineline kasv		
Pāikese lōhed on lubatud sūgavusega mōlemast ot-sast kokku	6 sm.	6 sm.
Oksad terved, nōrgestunud rabedad ja tubaka		
	L u b a t u d	
	10—50 m m	20—60 m m
Pakud 1 jm. kohta	2 tk.	4 tk.
Notid 1 jm. kohta	2 tk.	3 tk.

Vigastuste nimetus	1. sort	2. sort
Okste läbimõõt ei või ületada	50 m m	60 m m
ja nende diam. summa pakkudel	100 m m	250 m m
ja nende diam. summa nottidel	70 m m	180 m m

Markeeritakse tähega „Д“

GOST 93—43

Kasepakud püssikandikute, suusaprusside ja vineeri töötlemiseks.

Puuliik: Kask

Pikkus: 1. sort 0,6; 0,9; 0,95; 1,20 mtr.

1. ja 2. sort 1,5 mtr.

1. sort 1,90 ja 2,0 mtr.

2. sort 2,1 mtr.

1. ja 2. sort 2,2; 2,3; 2,4 ja 2,5 mtr.

3. ja 4. sort vastavalt vineeri formaadile

ülemõõduga ühekordsetel paku pikkustel 2—5 sm

ja kombineeritud pikkustel 2—3 sm iga sisal-

duva paku kohta Kõrvale kaldumisega 1/10 diam.

Jämedus: 1. sort 22 sm ja enam 2., 3. ja 4. sort ja 16 sm

ja enam, astme vahedega 1 sm.

Sordid: 1., 2., 3. ja 4. sort

1. sort püssikandikuteks perifeerse võotme laius raadiust mööda 10 sm

2. sort suusaprussideks perifeerse võotme laius raadiust mööda 4 sm

3. ja 4. sort vineeritööstusele perifeerse võotme laius raadiust mööda 4sm.

püssikandi-
kuteks ja
suusapruss-
sideks

Vigasused	1. sort	2. sort	3. sort	4. sort
Oksad iga- sugused	L u b a t a k s e			On lubatud
	6—30 m m	10—15 m m	15—25 m m	
	ja rosetteharu pikkusega			
	6—300 m m	10—150 m m	15—250 m m	
Sisemine väärlüli puit	On lubatud väljasp. perifeerset võotmet			Lubatud
Sõel ja peh- me mädanik	Lubatud väljaspool perifeerset võotmet ja võotme			
			laius ei oleks alla 6 sm.	5 sm.

Vigasused	1. sort	2. sort	3. sort	4. sort
Väline malts puidumädanik, tuhmu- mine mar- moorsus, pehme mädanik ja malts puidu punetus	E i o l e l u b a t u d			
Sinetus	On lubatud sügavusega 2 sm.	2 sm.	Lubatud per- feerses vööt- mes täppide- na	Lubatud
Tõugu käigud	E i o l e l u b a t u d			
Sisemine pikilõhe	On lubatud, kuid mitte perfeerses vöötmes			
Külmalõhed	On lubatud ilma mädanikuta		O n l u b a t u d	
Ring- ja kui- vamislõhed	On lubatavad, kuid mitte perfeerses vöötmes		Lubatud	
	Külgmised ei ole lubatud, otsmised lubatud sügavusega kuni			
	5 sm. otsast pakusel 1,9 m. ja enam 10 sm. otsast	6 sm. otsast	5 sm. otsast kombineeri- tud pakkudel kuni 10 sm.	
Kõverus ühekülgne	1%	1,5%	Pakudel jämedusega 22 sm. 1% 22—26 sm. 2% 27 sm. ja enam 3%	
	Mitmekülgne kõverus ühekordsetel pakkudel ei lubata			
Tüve õnalad	Lubatud sügavusega kuni 1% paku pikkusest		Lubatud ühekordse pak- kude pikkuse kohta süga- vusega mis võidne otsade keskmise läbimööduga	
Keerdkasv	Lubatud 1/3 ladvaläbi- möödust 1 jm. kohta		L u b a t a k s e	
Kaksik süda	On lubatud väljaspool perifeerset vöötmet			

Vigasused	1 sort	2. sort	3. sort	4. sort
Koore rebestused	On lubatud kogusest 10%			
Sisseraided ja lahad	On lubatavad sügavusega kuni 2 sm.			
Jämevõsund (võõraspoeg)	E i o l e l u b a t u d			
Sissekasv	Kinnine lubatud väljaspool perifeerset võõtmet. Lahtine 2 sm. sügavuseni,			Lubatud sügavusega kuni 2 sm.
Kuivkülgsus	On lubatud mädaniku puudumisel 2 sm.	2 sm.	2 sm. kui võõtme laius ei ole alla 6 sm.	sügavusega 4 sm. 6 sm.

P a k k e e i k o o r i t a.

Markeeritakse: Püssikandikud tähega „X“
Suusapakud tähega „Л“
Vineeripakud tähega „Г“

GOST 3437—46

RIIKLIK ÜLELIIDULINE STANDART.

Okaspuu saepalgid paadi- ja laevalae saematerjalide jaoks.

Tehnilised tingimused.

1. Palgid valmistatakse järgnevaist puuliikidest:

Palkide nimetus	Lubatavad puuliigid
Paadi laudadeks.	Mänd, lehis, seedermand, kuusk ning kaukaasia ja amuuri nulg.
Laudadeks ja prussideks merelaevade ja lahingukuterite lahtiste väliste lagede jaoks.	Mänd, lehis ja seedermand.
Laudadeks ja prussideks merelaevade sisemiste lagede jaoks.	Mänd, lehis, seedermand, kuusk ja nulg.

2. Palkide pikkuse mõõdeteks määratakse 3 kuni 6,5 m, astendusega 0,1 m, sõjalaevade paatide laudadeks saagimise jaoks aga 4,5 kuni 6,5 m, sama astendusega.

Igal palgil peab olema pikkuse ülemõõt 5 kuni 10 sm.

Märge: Eritellimuse kohaselt tuleb palgid valmistada pikkusega kuni 8 m.

3. Palkide jämeduse mõõdeteks määratakse 18 sm, ja enam ladvaotsast, astendusega 2 sm, sõjalaevade paatide laudadeks saagimise jaoks aga 22 sm. ja enam sama astendusega.

4. Puidu kvaliteedilt jagatakse palgid kahte sorti: 1-ne ja 2-ne.

Märge: 2-se sordi palgid on määratud läbisaagimisele 3. sordi paadilaudadeks ja saematerjalideks merelaevade sisemiste lagede jaoks.

5. Palkide arvuline vahekord puuliikide, pikkuste, jämeduste ja sortide järgi määratakse kindlaks tellimuses.

6. Palkide kvaliteet sortide viisi peab vastama järgnevaile nõuetele (puidu vigasused GOST 2140—43 järgi):

Puidu vigasuste nimetused	Lubatavate vigasuste normid	
	1-ne sort	2-ne sort
1. Oksad:	Ei arvestata:	
a) Kokkukasvanud kõvad oksad.	kuni 24 sm jämedustel palkidel mõõdetes mitte üle:	
	10 mm	20 mm
	üle 24 sm jämedustel palkidel mõõdetes mitte üle:	
	10 mm	30 mm
	Arvestatavad oksad on lubatavad:	
	kuni 24 sm jämedustel palkidel mõõdetes mitte üle:	
	20 mm	40 mm
	üle 24 sm jämedustel palkidel mõõdetes mitte üle:	
	25 mm	50 mm
	arvult keskmiselt mitte üle:	
	1 tk	2 tk
	palgi pikkuse 1 jooksva m. kohta,	
b) Osaliselt kokkukasvanud kõvad ja pudedad oksad.	On lubatavad kokkukasvanud terve oksade arvu hulgas mõõdetakse mitte üle:	

Puidu vigasuste nimetused	Lubatavate vigasuste normid	
	1-ne sort	2-ne sort
	15 mm	25 mm
	arvult keskmiselt mitte üle:	
	1 tk	2 tk
	palgi pikkuse 1 jooksva m. kohta,	
c) Tubakoksad.	Ei ole lubatavad	On lubatavad, ilma oksa ümbritseva puidu kahjustuse, kokkukasvanud kõvade ja osaliselt kokkukasvanud kõvade oksade arvu hulgas, mõõdetes mitte üle 15 mm ja arvult mitte üle 1 tk palgi pikkuse 1 jooksva m. kohta.
	Märge: Oksa mõõted määratakse kindlaks tema keskmise läbimõõduga (suurima ja vähima läbimõõdu poolsumma).	
d) Jämevõsund.	Ei ole lubatav.	
2. Ebanormaalsed värvused ja mädanikud:		
a) Sisemine punetus	On lubatav palgi keskosas laikude näol, ulatusega mitte üle 1/3 palgi läbimõõdust, tingimusel, et kahjustatud puit kõvaduselt ei erine teda ümbritsevast puidust.	
b) Maltspuidu punetus	On lubatav palgi perifeerses vöötmes ulatusega mitte üle 1/10 palgi läbimõõdust.	
c) Sisemine mädanik	Ei ole lubatav.	On lubatav palkidel jämedusega 24 sm ja enam palgi keskosas ulatusega mitte üle 1/5 palgi ladvaotsa läbimõõdust.

Puidu vigasuste nimetused	Lubatavate vigasuste normid	
	1-ne sort	2-ne sort
d) Maltspuidu ja väine pehme mädanik	Ei ole lubatav.	
e) Sinetus ja maltpuidu pruunistus	On lubatav palgi perifeerses vöötmes paksusega mitte üle 1/10 ladvaotsa läbimõõdust.	
f) Hallitus ja keemilised värvused	On lubatavad.	
3. Tõugukäigud	Ei ole lubatavad	On lubatavad pinnalised (kooreürask)
4. Lõhed (kuivamis- lõhed, säsilõhed, ringlõhed, külmalõhed) ja sissekasvud.	On lubatavad igasugused lõhed ja kinnised sissekasvud palgi keskosas ulatusega palgiotsad mitte üle 1/5 palgi läbimõõdust, samuti ka kui need mahtuvad väljalõikesse, mille paksus ei ole üle 1/5 palgi läbimõõdust, kuid mitte paksem kui 8 sm.	
	Välimised külglõhed ja lahtised sissekasvanud on lubatavad sügavusega palgi raadiust mööda mitte üle 1/10 palgi läbimõõdust.	
	Läbivad otsalõhed on lubatavad kindlaksmääratud ülemõõdu piirides.	
5. Kõverus	Ühepoolne kõverus on lubatav ulatusega mitte üle 1% palgi pikkusest.	
	Mitmekülgne kõverus ei ole lubatav.	
6. Onalad	On lubatavad sügavusega mitte üle 1/10 tüükapoolse otsa läbimõõdust.	
6. Kaldtoim (kaardkasv)	On lubatav tingimusel, et kiudude kõrvalekaldumine õigest suunast ei ületa:	
	1/3	1/2
	ladvapoole otsa läbimõõdust palgi pikkuse 1 jooksva m. kohta.	
8. Kaksiksüdamik	Ei ole lubatav.	On lubatav kui see mahtub väljalõikesse, mille paksus mitte üle 1/5 palgi läbimõõdust.

Puidu vigasuste nimetused	Lubatavate vigasuste normid	
	1-ne sort	2-ne sort
9. Tõrvasvähk	Ei ole lubatav	On lubatav ulatusega piki palki mitte üle 1 m.
10. Kuivkülgsus	On lubatav sügavusega 1/10 palgi läbimõõdust.	On lubatav d.
11. Tüviksus, koone- lusis, vesikiht, kisuli- sus, tõrvaslaik, va- gulohud ja räni.		
12. Mehhaanilised vi- gastused, sisseraided, labad ja karrid.	On lubatavad sügavusega 1/10 palgi läbimõõdust.	

7. Palgid peavad olema valmistatud koorimatult,

8. Palgid peavad olema okstest puhtaks laasitud üheta-
saselt pinnaga, nende otsad aga saetud täisnurga all piki-
teljele.

Lubatav lõikekallak ei tohi ületada 1/10 saetud otsa läbi-
mõõdust.

GOST 3243—46

Küttepuud.

Puuliik: kõik puuliigid

Pikkus: 0,25; 0,33; 0,50; 0,75 ja 1,0 mtr.
kõrvale kaldumisega ± 2 sm

Jämedus: ümargused 3—14 sm

kaheks lõhutud 15—25 sm

neljaks lõhutud 25—40 sm

Jämedamad halud kui 40 sm lõhkuda

osadeks mille jämedus ei ületa üle 20 sm

3—6 sm jämedusi halge ei või olla üle

20 % üldisest kogusest

Grupid: 1. 2. 3. grupp

(sordid) 1. gruppi kuulub kask, saar, vaher, tamm ja lehis

2. gruppi kuulub mänd ja lepp

3. gruppi kuulub kuusk, haab, remmelgas, paju.

Puiduvigastused:

Sisemine ja väline mädanik ja marmoorsus lubatakse küttepuudel kuni 65% halu otsa pinnast kusjuures mäda puitu 30—65% halu otsa pinnast ei või olla üle 20% üld puude partiist.

Puud valmistatakse kooritult ja koorimata.

Ladumine:

Puud laotakse õige nurga all kõrgematele ja tasasematele kohtadele ja riida alused puhastatakse prahist ja lumest.

Puud laotakse riitadesse sorteeritult gruppide ja pikkuste järele. Riida eeskülg peab olema tasane.

Riidaotsad kinnitatakse teivastega ja ristidega. Ristladu võib teostada iga 10 meetri kohta üks.

Riida kõrgused on 1 mtr ja kõrgemad, astmevahedega 0,5 mtr.

Kõrvuti olevatel riitadel peab olema vahe vähemalt 0,80 mtr.

Ladumisel mille puude niiskuse protsent on rohkem kui 25/20 laotakse ülemõotu 3 sm iga kõrguse meetri kohta.

Virnalaotud puude tihedus peab vastama tabelis Nr. 1 näidatud koefitsentidele. Laotud puude tihedust riidas kontrollitakse järgmiselt: Vastuvõtja poolt väljavalitud kohast tõmmatakse kriidiga õigenurksed jooned halgude otsa, püstloodis, mitte vähem kui 8 meetri kaugusele üksteisest. Õigenurkse riida vahele tõmmatakse diagonaal joon mis peab üle minema mitte vähem kui 60 halu otsast. Diagonaal joon mõõdetakse 1 sm täpsusega mille juures 0,5 sm arvesse ei võeta ja üle 0,5 sm loetakse täieks sentimeetriks. Peale selle mõõdetakse halu otsad diagonaal joont mööda 0,5 sm täpsusega kus juures alla 0,3 sm ei loeta ja üle 0,3 sm loetakse 0,5 sm. Järelikult kui jägame halu otste summa diagonaali peale saame tiheda puumassi koefitsendi.

Kui riit on aga lühem kui 8 mtr. siis tõmmatakse riidale peale kaks diagonaal joont.

Puud jagunevad kuivsuselt:

Ohukuivad niiskusega 25/20 %

Poolkuivad niiskusega 26/21 — 50/33 %

Toored niiskusega üle 50/33 %

Üle 2 mtr. pikad küttepuude maht arvestatakse masse tabelite (Gost 2708—44) järele tihumeetrites üle 1,25 kuni 2 mtr. ruumimeetrites, millede koefitsent okaspuul on 0,72 ja lehtpuul 0,69.

Täiuse koefitsiendid.

Ümberarvestamisel ruumimõõdust tihumeetriteks.

Puuliigid	Sirged halud	Halgude pikkus mtr.					
		0,25	0,33	0,5	0,75	1,0	1,25

Peened (jämedusega 3—10 sm).

Okaspuu ümarikud	0,85	0,80	0,75	0,71	0,69	0,68
Lehtpuu ümarikud	0,73	0,69	0,66	0,64	0,63	0,62

Keskmised (jämedusega 11—15 sm).

Okaspuu lõhutud	0,83	0,79	0,75	0,73	0,72	0,71
Okaspuu ümarikud	0,88	0,84	0,79	0,75	0,73	0,72
Lehtpuu lõhutud	0,78	0,75	0,72	0,70	0,69	0,68
Lehtpuu ümarikud	0,80	0,77	0,74	0,71	0,70	0,68

Jämedad.

Okaspuu lõhutud	0,82	0,80	0,78	0,75	0,74	0,73
Lehtpuu lõhutud	0,80	0,78	0,75	0,73	0,72	0,71

Suuremate koguste arvestamisel (üle 1000 rm) 1 mtr keskte pikkuste juures lubatakse järgmine koefitsent:

Okaspuu jaoks	0,70
Lehtpuu jaoks	0,68

Käesolev raamatuke ei pretenteeri mingil juhul olla täielikuks ametlikuks Gostide väljaandeks, vaid ainult algajaile praakervastuvõtjaile ning tegelikele raie tööliste käsiraamatuks raielangil.

Kõige asjalike paranduste ja näpunäidete eest ollakse ette tänulik.

JK,

A
A-18133

TÜ RAAMATUKOGU

1 0300 00190709 8

49-110